

UMEÅ UNIVERSITET

INSTRUKTIONER FÖR OPPONENT VID DISPUTATION

Opponenten ska vara en disputerad lärare/forskare, ha motsvarande docentkompetens och expertkunskap inom avhandlingens ämnesområde. Denne får inte vara verksam vid Umeå universitet. Opponenten får inte vara jävig i förhållande till doktorand, handledare eller projekt.

Opponentens uppdrag

Opponenten har rätt att få tillgång till avhandlingen senast 3 veckor före disputation. Denne har huvudansvaret för en djupare kritisk vetenskaplig granskning av avhandlingen. Denna granskning ska innefatta samtliga delar av avhandlingen, såväl ramberättelsen som de ingående delarbetena. Under disputationsakten är det opponentens uppdrag att med respondenten föra en ingående diskussion kring avhandlingens olika delar. I denna diskussion ska opponenten belysa såväl starka som svaga sidor av avhandlingen. I diskussionen ska teoretiska och praktiska aspekter lyftas samt hur avhandlingens resultat kan sättas in i ett större vetenskapligt och medicinskt sammanhang. Det är viktigt att respondenten ges möjlighet att få visa sina kunskaper och hur denne har uppfyllt de nationella examensmålen.

- Den som påtar sig uppgiften som opponent måste ha försäkrat sig om att det inte föreligger några hinder för uppdraget.
- Om opponenten finner att hinder har uppkommit ska kontakt omedelbart tas med handledaren som skriftligen ska inkomma med ett nytt förslag på opponent till fakultetskansliet. Dekanen utser då ny opponent.
- Skulle opponenten inte infinna sig vid disputationens början har ordföranden rätt att utse någon ledamot av betygsnämnden till opponent (inte den externe ledamoten). Därefter utser ordföranden en lämplig ersättare i betygsnämnden bland auditoriets akademiska företrädare.

Disputationsakten

Disputationsakten har ingen egentlig tidsbegränsning, men dess utformning är vanligtvis följande:

- 1) Ordföranden hälsar välkommen och presenterar respondent, opponent och betygsnämndens ledamöter samt beskriver kort vad som kommer att ske.
- 2) Respondenten ges möjlighet att informera om eventuella rättelser i avhandlingen.
- 3) Opponenten ger en kort översikt av vetenskapsområdet under ca 15 min.
- 4) Respondenten presenterar sin avhandling under ca 20-30 min.
- 5) Opponent och respondent genomför en ingående vetenskaplig diskussion kring avhandlingens olika delar, vilken vanligtvis pågår under ca 60-90 min.
- 6) Betygsnämnden diskuterar avhandlingen med respondenten under ca 20-30 min.
- 7) Innan disputationsakten avslutas erbjuds auditoriet att ställa frågor till respondenten.

Betygsnämndens sammanträde

Betygsnämnden sammanträder efter avslutad disputation. Opponent och handledare

UMEÅ UNIVERSITET

har rätt att närvara vid och delta i betygsnämndens överläggningar, men inte att delta i dess beslut.

Nationella examensmål

Doktorsexamen

Kunskap och förståelse

Mål: Visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet.

Mål: Visa djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet.

Mål: Visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet

Mål: Visa förtrogenhet med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

Mål: Visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer.

Mål: Visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete.

Mål: Med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen.

Mål: Visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt.

Mål: Visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap.

Mål: Visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Mål: Visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar.

Mål: Visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.